

Invazívok, allergének, glifozátok

Szakmai előadások Felsőtárkányban

Az OEE Egri Helyi Csoportja rendezvényt tartott a felsőtárkányi Faluházban 2017. december 12-én, mintegy 50 fő részvételével. A rendezvényen képviseltették magukat a Balassagyarmati, Mátrafüredi, és Miskolci Helyi Csoportok is.

A résztvevőket köszöntötte *dr. Juhász Attila Simon* Felsőtárkány polgármestere. Hangsúlyozta, hogy Felsőtárkány mindig is ezer szállal kötődött az erdőhöz, belőle és benne élt. Így van ez a jelenben is, annak ellenére, hogy a fakitermelésen kívüli hagyományos erdei mesterségek, mint a méz- és szénégetés, az erdei melléktermék gyűjtése és a faanyag otthoni feldolgozása visszaszorultak, de a település dinamikus fejlődő turizmusát a környezetének köszönheti.

Dr. Jung László vezérigazgató, a helyi csoport elnöke megnyitójában kiemelte, méltán lehetünk büszkék arra, hogy az ország egyik legrégebbi civilszervezete vagyunk, ennek ellenére a szakmai diskurzus mindig aktuális témák körül forog.

Az első előadó *Szidonya István* növényvédelmi szakmérnök volt. Előadása a fás szárú invazív növények féken tartására irányult. Kiemelten foglalkozott a bálványfával. Az *Ailanthus altissima* a kínai Szecsuan tartományból indult hódító útjára, de ma már a világon szinte mindenütt előfordul, ahol a „felsőbbrendű” növényi életnek a lehetősége még egyáltalán fennáll.

Európában először Franciaországban honosították meg a 18. század közepén, hazánkba a 19. században hur-

colták be. Irtása mechanikailag lehetetlen, ezzel csak azt lehet elérni, hogy messze terjedő gyökereiből, a növekedést serkentő auxinok hatására egy fa helyett erdőt hozunk létre.

A vegyszeres kezelésnél is azt kell elérnünk, hogy a hatóanyag előbb jusson a gyökér alvórügyeihez, mint azok „önállósítják” magukat. Jelenlegi ismereteink szerint ellene a glifozát tartalmú szerek hatékonyak, illetve ezek más szerekkel való kombinációi. A kezelések leghatékonyabbak április közepétől október közepéig. A kezelés lehet permetezés, törzskénés és injektálás. A legjobb hatóanyag-hasznosulás, a legkisebb környezetterhelés az injektálás, a legpazarlóbb a permetezés. A törzskénés 8 cm átmérőig megfelelő, a gyűrűn nem lehet kihagyott rész. Injektálásnál a fúrás akkus fúróval történhet,

az injektálásához legmegfelelőbb az állatorvosi tömegoltó. Kiemelte, hogy a legjobb védekezés akkor hatékony és olcsó, ha még csak szálanként van jelen. Amikor már állományt alkot, akkor irtása már horribilis összegeket emészt fel, ennek előteremtése, és a munka elvégzéséhez szükséges munkaerő biztosítása szinte reménytelen.

Dr. Kovács Ágnes a Szegedi Tudományegyetem adjunktusa *A városi fák, mint a klímadatastos várostervezés alapelvei* címmel tartott előadást. Példákon keresztül mutatta be, hogy az épített környezetben milyen fontos a fák szerepe. Melegedő éghajlati viszonyok között, kiugró hőségnapokon az árnyékuk szinte pótolhatatlan.

Az ember hőérzetét a mért hőmérsékleten kívül nagyban befolyásolja a sugárzás, elsősorban az infravörös. Sajnálatosnak tartotta, hogy rendezési terveknel, építkezéseknél a „zöldesítés”, faültetés teljesen háttérbe szorul. Építészeteink az önmegvalósítás büvkörében, hihetetlen energiapazarló építményeket terveznek, ezekben sokszor napközben is műfény világít, az óriási üvegfelületek nyáron szinte szívják a meleget, ezt természetesen iszonyúan energiapazarló hűtési rendszerekkel kompenzálják.

Amerikában és néhány európai országban is rájöttek ennek fenntarthatatlanságára, ez szemléletváltozást jelent a várostervezésben. Talán kívánatos lenne a magyarországi építészhallgatónak is ökológiai alapismeretekre szert tenniük.

Dr. Kárász Imre az Eszterházy Károly Egyetem professzora az invazívnek kikiáltott növények allergén és allelopátikus tulajdonságairól villantott fel gondolatokat. Megemlítette, hogy az élőlények, így a növények vándorlása tulajdonságaikból fakad, és ez teljes mértékben természetes. Emlékeztetett, hogy a mai növényvilág, az utolsó jégkorszak után a refugiumokból kiindulva népesítette be a mai élőhelyeket.

Gondot jelenthet ugyanakkor, ha az élőlények terjedésébe beavatkozunk. Az óvilági növények (archeofitonok) terjedése-visszaszorulása ember nélkül is bekövetkezik, bekövetkezhet, az újvilági flóra elemeinek (neofiton) megjelenése azonban ilyen mértékben csak tudatos, vagy spontán telepítés-behurcolás révén lehetséges.

Az allelopátia a növények azon tulajdonsága, hogy kibocsátott anyagaik révén befolyásolják (gátolják, vagy éppen serkentik) a szomszéd növények fejlődését. Alapegysége a „juglan”,

mely a dió által kibocsátott vegyi anyag. A behurcolt növényfajok szinte mindegyike rendelkezik ilyen tulajdonsággal, sok közülük jelentősen meghaladja az 1 „juglan” mérőszámot.

Említésre került, hogy az allergia mint modern betegség, valóban népbetegség, valós oka a táplálkozással rengeteg járulékosan elfogyasztott vegyi anyag miatt lecsökkent ellenálló képességünk. Előadónk végezetül megemlítette, hogy ő személy szerint nem kedveli a növényirtó szereket, de tekintve, hogy országunk az igen kis kiterjedésű, sérülékeny Pannon biogeográfiai régióban van, ennek megőrzése viszont – akár ezek igénybevételeivel is – kötelességünk.

A záró előadást ismét Szidonya István tartotta a különféle növényvédelmi hatóanyagok EU által történő engedélyeztetési mechanizmusáról, kiemelve a betiltásra tervezett glifozátot. Az e vegyületet tartalmazó készítmények, a különféle statisztikák szerint feltehetően egészségs-

károsítók, de nem bizonyított, hogy ezt maga a vegyület okozza-e, vagy a különböző szennyezések, vívő- és segédanyagok. Az EU a hatóanyag előállítását, használatát további öt évre engedélyezte. Az erdészet a mezőgazdasággal szemben olyan kis mennyiségben használja – és ráadásul nem élelmiszer-termelésben –, hogy mi ezzel egészségkárosítást biztosan nem okozunk.

Az előadások üzenetét összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a mai generáció lehetősége és kötelessége megőrizni természetes, és elviselhetőbbé tenni épített környezetünket. Utódainknak is joguk van élvezni a bükkösök csendjét, a tölgyesek, cseresek szépségét, a városi fák árnyékát. Ne a természetes erdőket kiszorító akác-, bálványfa-, kései meggy és ostorfaerdőkben kényszerüljenek „felüldülést” keresni és a felhőkarcoló tövében árnyékba vonulni.

Garamszegi István OEE Egri H. Cs.

Fotó: Vigh Ilona

Muzsikál az erdő 2018-ban is!

A 15. évad programajánlata

2018-ban a „Muzsikál az erdő” rendezvénysorozat immár a 15. évadára készül. A programfolyam fő célja az erdő, a zene és a képzőművészet erejével a környezettudatos életvitel, a fenntarthatóság irányába mozdítani a rendezvény résztvevőit.

Idén három térségben jelentkezik a „Muzsikál az erdő”. Az év első eseménye a „Muzsikál az erdő” a Hírös Városban május 26–27. között kerül megrendezésre Kecskemét közelében, a Nyíri-erdőben, valamint Lakitelek-Tőserdőben.

Az év legnagyobb eseménye a „Muzsikál az erdő” – Mátrai Művészeti Napok kilencnapos programfolyama június 30. és július 8. között kerül megrendezésre.

Ősszel pedig a „Muzsikál az erdő” a Körösök völgyében szeptember 28. és 30. között Gyula térségében, Gyula-Városerdőben, valamint Nagyvárád közelében, Püspökfürdőn szerveződik.

Hűek maradunk hagyományos szervezési elveinkhez: a család valamennyi tagja talál vonzó és tartalmas feltöltődési lehetőséget. Várjuk a régi ismerőseinket és az újonnan bekapcsolódó érdeklődőket ingyenes programjainkra. A Príma Díjas és Nógrádikum Díjas ren-

dezvény valamennyi napján lélekben felkészülünk a szakvezetetéses erdei séta során a klasszikus zenei és a népzenei erdei koncertekre, ahol országos, sőt világhírű előadóművészek és a helybéli művészeti élet kiválóságai nyújtanak egyszeri, megismételhetetlen erdei koncertélményt.

Nem marad el az erdei sport, a színvonalas zenei és kézműves gyermekprogram, a helyi termelők bemutatkozása. Megismerkedhetünk a

fenntartható gazdálkodás példáival, valamint tudományos ismeretterjesztő előadásokon bővíthetjük tudásunkat az erdő és a természetvédelem témakörében.

A természethez kötődő képzőművészeti kiállítások, a „Muzsikál az erdő” pályázatok is – fotó, képzőművészet, irodalom és gyermekrajz – a rendezvény oszlopos tagjaivá váltak. Minden nap zárásként alkalma nyílik a résztvevőknek kötetlen beszélgetésre, a vendéglátó település megismerésére, hiszen a „Muzsikál az erdő” minden nap más-más településen jelentkezik, ezzel is népszerűsíteni kívánja a vidék, az erdő értékeit.

A „Muzsikál az erdő” – Mátrai Művészeti Napok tervezett helyszínei: Fülek, Tar, Szentkút, Mátraalmás, Szurdokpüspöki, Abasár, Kékestető, Gyöngyöspata, Gyöngyöstarján.

Várunk minden erdőjáró, művészetkedvelő látogatót a 2018-as év „Muzsikál az erdő” rendezvényeire. Részletes információt, programjainkat megtalálják honlapunkon, a www.muzsikalazerdő.hu-n. Hiszen, ha „Muzsikál az erdő”, akkor „jókedv, erdei értékek, művészetek, barátság, testi-lelki feltöltés”!

Muzsikál az erdő Alapítvány

